

ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY117

Vojtěch Kučera

363827, Psychologie jednooborová

Postačující, ale s odřenýma ušima. Vlastně jste se statistice téměř vyhnul, kritika vzorku mohla být výrazně důslednější. 10b JS

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek PhD.

Datum odevzdání: 1. 5. 2010

Fakulta sociálních studií MU, 2010

Pro svoje zamyšlení jsem si vybral jednu ze statistik společnosti SANEP (Středisko analýzy a empirických výzkumů), protože na jejich dotazníky občas odpovídám. SANEP je, jak o sobě tvrdí na svých stránkách, prvním on-line výzkumným střediskem v České Republice, takže si myslím, že bude určitě zajímavé podívat se na to, jak prezentují své průzkumy a jestli v nich mají nějaké nesrovnalosti.

Konkrétně jsem si vybral jeden z veřejně přístupných průzkumů, který se netýkal volebních preferencí, a to průzkum k zrušení Dělnické strany. Průzkum samotný byl prezentován na internetovém zpravodajském portálu Novinky.cz jako článek: Většina lidí souhlasí se zrušením dělnické strany. Článek začíná poutavým podnadpisem: „Většina Čechů jednoznačně souhlasí se zrušením Dělnické strany...“. Další bombastické tvrzení na nás vyskakuje na začátku prvního odstavce, kde se uvádí že „Drtivá většina respondentů považuje členy DS za extrémisty...“. Obě tyto tvrzení jsou ale naštěstí dále v textu podloženy procentuálními výsledky. Takže máme možnost se dovědět, že za většinu Čechů je považováno 74,6 % respondentů a že drtivá většina je 80,7% respondentů. Zajímavé je, že rozdíl mezi většinou a drtivou většinou je jen 6,1 %. Článek pak prezentuje ještě několik dalších procentuálních výsledků týkajících se zrušení DS (Dělnické strany) a extremismu.

V článku je ovšem i několik nedostatků. Jako hlavní a nejzásadnější bych považoval to, že není uveden vzorek, na kterém byl výzkum proveden. Tento vzorek je uveden až v samotném průzkumu a ani zde není uspokojivý. Je zde sice konstatováno, že „Exkluzivní internetový průzkum společnosti SANEP byl ve dnech 18.-20. února 2010 proveden na reprezentativním vzorku 6,377 dotázaných ve věkové kategorii 18-69 let, celkově se průzkumu společnosti SANEP zúčastnilo v rámci panelu 145 tisíc registrovaných uživatelů 14,293 dotázaných. Reprezentativní vzorek byl vybrán metodou kvótního výběru.“, ale není zde například uvedeno, co bylo výběrovou kvótou. To jestli to byl věk můžeme jen odhadovat a i tak nevíme, jestli to bylo rozpětí věku (např.: 18-25,...) nebo věk po letech. Nikde v statistice taky není prezentována možná chyba nebo prostá skutečnost, že dotazující mohl lhát. Další nedostatek je spíše překlepem autora článku, když v posledním odstavci píše: „Téměř 65 respondentů si myslí...“. Má na mysli téměř 65% respondentů, tato skutečnost jde zjistit jen dodatečným dohledáním ve výsledcích průzkumu.

Poslední zajímavá věc pak není nedostatkem, ale i tak mě zaujala. Jde o nahrazení matematické značky pro procenta (%) slovem procent v celém článku. Myslím si, že je to uděláno proto, aby byl článek působil méně odborně a neodrazoval i méně zainteresované čtenáře.

Až na zmíněné nedostatky si myslím, že byl článek v pořádku a vycházel ze statistiky. Bohužel statistika mi přijde dosti zavádějící a dle mého názoru byla vytvořena zcela účelově. Kromě již výše zmíněnému nedostatečnému popisu vzorku bych vytkl to, že odpovědi Ano a spíše Ano jsou ve slovní části prezentovány jako jeden celek, což je podle mého názoru uděláno zcela cíleně, se záměrem zvýšit procenta dokazující odpor obyvatelstva k DS. Zajímavý je taky tento odstaveček: „Společnost SANEP dlouhodobě monitoruje projevy extrémistických skupin a hnutí, což podle všech doposud provedených průzkumů vnímá jednoznačně většina respondentů jako ohrožení demokracie. Tyto dlouhodobé výsledky průzkumů společnosti SANEP potvrdil i aktuální průzkum, podle něhož považuje extrémistické strany za ohrožení demokracie 69% dotázaných.“ V jeho začátku se SANEP odkazuje na dříve provedené průzkumy, ale nepodkládá to žádnými čísly. Tato nepřesnost se poté vyskytuje i v článku.

V prezentaci výsledků mi pak chybí výsledky pro jednotlivé skupiny, ať už byla oddělení podle věku, místa bydliště nebo něčeho jiného.

Závěrem bych chtěl říct, že mě překvapila relativně vysoká úroveň článku, ale naopak jsem byl zklamán hodnotou cele statistiky, která ,ač se tváří seriózně, prezentuje poměrně zavádějící informace a některé neprezentuje vůbec.

<http://www.novinky.cz/domaci/192771-vetsina-lidi-souhlasí-se-zrušením-delnicke-strany.html> odkaz na článek, staženo 29.4.2010

<http://www.sanep.cz/pruzkumy/zruseni-delnicke-strany/> odkaz na průzkum, staženo 29.4.2010